

MÁRIA PROJEKT

Foghíjas szövegjavaslat egy előadáshoz

Szereplők (a színrelépés sorrendjében):

Jenő

Béla

Functionarul

Katona

Doki

Adminisztrátor

Patikus

Gyuri

1. kép

JENŐ: Tegnap leestem. Vagyis megbicsaklott a lábam. A jobb térdem. Menet közben. Egyszer csak meghajlott, mintha kiment volna belőle az erő, és én megszédültem. Vagyis nem szédültem meg, hanem csak elvesztettem az egyensúlyom.

BÉLA: Akkor mégsem estél le.

JENŐ: Nem. De nagyon közel álltam. Mintha üresbe léptem volna!

BÉLA: Csak mert azt mondtad, hogy leestél.

JENŐ: Nem! Megint nem figyelsz. Azt mondtam, hogy megbicsaklott a lábam. Menet közben.

BÉLA: Oké. Rendben. Mindegy.

JENŐ: Jó, hát akkor már hülye is vagyok! Így van! Nem jutnak eszembe a szavak. Ott állok a megkezdett mondat közepén, és még szerencse, ha angolul vagy románul el tudom mondani, hogy mit akarok. Mindegy. Ez már a vég.

BÉLA: Így van.

JENŐ: Valaki egyszer azt mondta, hogy egy bizonyos kor után vigyázni kell arra, hogy a mondatban ne legyenek se évszámok, se nevek. Nem tudom, hogy ki volt az. De volt! Most már csak ahhoz kell bátorságot gyűjtenem, hogy az utcán megálljak pisilni.

BÉLA: Megint játszod a vénembert.

JENŐ: Mindegy. A buszon már le merek ülni, és nem zavar, ha fiatal lányok adják át a helyüket.

BÉLA: És átadják?

JENŐ: Nem. Nem mindig. Hogy kell mondani? Már csak ahhoz, vagy még csak ahhoz?

BÉLA: Mi?

JENŐ: Te vagy a nyelvész, nem? Te javítasz ki mindig! Hogy mit mondtam, és mit nem mondtam! És mégsem figyelsz rám. A fenébe, nem figyelsz! Itt vagy mellettem, de én mintha nem is lennék! Mindegy. A bátorságról beszéltem. És majd, ha nagyon öreg leszek, végre elmondom neked, hogy nem szeretem, ha úgy kérdezel vissza, hogy: mi?

BÉLA: Ma már harmadszor mondd azt, hogy mindegy.

JENŐ: Nem igaz, többször mondtam, melletted mindig többször mondom, de te csak ezt a hármat jegyezted meg. Előtted is van élet, kedves Béla! Ez az egész nem akkor kezdődött, amikor te ide beléptél!

BÉLA: Valami baj van?

JENŐ: Nem, nincs semmi. Semmi baj nincs. Semmi.

BÉLA: Akkor jó. Mit keresnek a zöldségek a hűtőben?

JENŐ: Mi?

BÉLA: Mit keresnek a zöldségek a hűtőben?

JENŐ: Nem tudom. Ott vannak. Hogy ne rohadjanak meg.

BÉLA: Nem jó a zöldségeket itt tartani. Mert víz van bennük, a hidegben a víz kitágul, szétfeszíti a zöldségek húsát, a rostokat, és aztán a melegben megpépesednek és ehetetlenné válnak. És akkor dobhatod el az egészet a francba, és ismét elpazaroltál egy csomó kaját.

JENŐ: És ebből egy egész etióp óvoda jóllakhatott volna – mondta egykor nagyanyám. Igen, és a tejet is mindig kint hagyom, és a többi kaját is, és a villanyt sem

oltom el soha, és minden este olyan az egész ház, mint a Buckingham palota koronázáskor. A fenébe! Én mindig mindent megeszek, utánam sosincs maradék!

BÉLA: Így van.

JENŐ: Ezért vagyok ilyen kövér.

BÉLA: Így van.

JENŐ: Muszáj mindig a tied legyen az utolsó szó?

BÉLA: Nem. Nem muszáj.

JENŐ: Na, azért!

BÉLA: Az imént te is azt mondtad, hogy mi.

JENŐ: Nem mondod!

BÉLA: Akkor szia, Jenő!

2. kép

JENŐ: Tényleg megbicsaklott a lábam. És én tényleg mindent megeszek. Ez az én bajom. Képtelen vagyok otthagyni a maradékot. Teletömöm a tányérom, és addig eszem, amíg minden el nem fogy. Engem így neveltek. Az én nagyanyám még az osztrák-magyar monarchiában szocializálódott. A svesztereknél. És néha tényleg nincs erő a térdemben! Megyek, és egyszer csak: nyekk. Így, ni. Mintha üresbe lépnék. És olyankor kiver a veríték. Légszomjam lesz. És halálfélelmem. És valóban felejték. Egyszerű dolgokat. Szavakat. Embereket. És nem csak. És szeretném, ha békén hagynának. Nekem nagyon jól jött ez a karantén. Ez a bezártság... De egyedül nem megy. Sajnos nem. Lehet, hogy azért vagyok most itt. Ez egy kurva nagy ellentmondás. Az egyedüllét és az, hogy én itt állok. Szeretek itt állni. De csak itt. Ha innen kimegyünk, ott nem szeretek állni. Ott nem... És iszom. Rengeteget. Alkoholista vagyok. De szerintem az emberiség nagy része alkoholista. Legalábbis az én környezetemben. Minden nap megiszunk valamit. Nem? Hozzátartozik az életünkhöz. Másként nem tudunk lenni. Este csak egy kicsit. Aztán már éjfél is elmúlt, mire úgy döntünk, mégis ideje lenne lefeküdni. A gyerekeket is itatjuk. Majd csodálkozunk, hogy ezt honnan tanulta? De akkor már késő. Akkor már elvonóra jár. Elvonóra jár... Ó, édes Istenem! Na. Mit mondjak még? Mi a fenét mondjak még? Nem akarok beszélni, és mégis fecsegek! Ti hozzátok ki belőlem!

Miattatok érzem azt, hogy beszélnem kell, mert másként érdektelen vagyok, unalmas. Ki a fene akar nézni egy csak ülő embert? Ez is egy nagy ellentmondás! Most itt vagyok. De lehetnék máshol. És lehet, hogy ott is vagyok. A másholban. Szeretnék olyan könnyű lenni, mint a hidrogénatom. Mert akkor egyszerre lehetnék sok helyen. Akkor, ha akarom, hullám vagyok, ha akarom: részecske. És mindig ott lennék, ahol keresnek, és mégsem ott. Mert egyrészt iszonyatosan jólnevelt vagyok, másrészt meg képtelenség megállapítani rólam egyidőben, hogy hol vagyok, és milyen sebességgel illanok el. Hát valahogy így. Egyelőre. De már nem sokáig. Nem. Nem sokáig... Ja, bocsánat. Nem a hidrogénatomról beszéltem, hanem az elektronról. Az elektron van hol itt, hol ott. Hol ebben a formában, hol meg abban. Mindent összekavarok. Mindegy. Bocsánat.

3. kép

FUNȚIONARUL: Și pe când doriți s-aveți incinerarea?

JENŐ: Nu știu.

FUNȚIONARUL: Adică nu pentru dumneavoastră ci pentru defunct.

JENŐ: Defunct?

FUNȚIONARUL: Da. Cel decedat.

JENŐ: A!

FUNȚIONARUL: Răposatul. Mortul. Cel trecut în neant. El trebuie incinerat, nu?

JENŐ: Da, da, el!

FUNȚIONARUL: Doar ca să ne-nțelegem...

JENŐ: Sigur. Perfect. Da, mortul. Doar că nu e nici un mort.

FUNȚIONARUL: Cum nu e? Ați zis că vreți să comandați o incinerare. Nu?

JENŐ: Da.

FUNȚIONARUL: Pentru asta ați venit, să vă programez. Nu?

JENŐ: Da.

FUNȚIONARUL: În regulă. Și atunci pe când să vă programez?

JENŐ: Nu știu.

FUNȚIONARUL: Adică nu pe dumneavoastră, ci pe cel decedat. Cel care ne-a părăsit. Mortul. Care a dat ortul popii. Cel fără de suflet. Care a murit, domnule, a crăpat! Îmi cer scuze dar nu mai știu cum să mă fac înțeleș!

JENŐ: Nu e nici o problemă. Înțeleș eu bine totul.

FUNȚIONARUL: Da? Atunci e în ordine.

JENŐ: Eu am venit doar să știu dacă dumneavoastră faceți programare pentru incinerare.

FUNȚIONARUL: Păi cum să nu facem, domnule, doar suntem un crematoriu, nu?

JENŐ: Da. Asta acuma știu sigur.

FUNȚIONARUL: Și atunci când doriți să fie incinerată persoana decedată?

JENŐ: Păi asta zic că nu știu!

FUNȚIONARUL: Cum nu știți, domnule? Dacă doriți o incinerare, atunci trebuie să aveți și un mort, nu? Undeva trebuie să aveți un cadavru!

JENŐ: Da, dar nu acum.

FUNȚIONARUL: Bine! Atunci pe când?

JENŐ: Păi asta nu știu...

FUNȚIONARUL: Atunci de ce vă trebuie o incinerare?

JENŐ: Pentru că nu vreau să fiu înmormântat. Eu nu vreau să ajung în pământ.

FUNȚIONARUL: Domnule acum vă distrați?

JENŐ: Eu vreau să fiu incinerat, numai că nu știu când! De unde să știu eu asta?

FUNȚIONARUL: Domnule, poate că eu sunt un amărât de funcționar, un nimeni, un nenorocit, dar am și eu mândria mea! Am și eu problemele meu! Am și eu necazul meu! Așa că vă rog frumos, chiar dacă nu aveți altceva de făcut, lăsați-mă în pace! Bine? La revedere!

JENŐ: De ce la revedere? Cum așa? Eu am venit aicea să-mi comand incinerarea! Pentru că vreau să fiu incinerat! Eu am venit să plătesc în avans, pentru că nu va fi nimeni care să plătească după mine! Pentru că eu nu vreau să fiu înmormântat! Eu vreau să fiu incinerat! Asta vreau, și gata!

FUNȚIONARUL: Domnule, dacă nu mă lăsați în pace, chem gardianul.

JENŐ: Ce pace? Care pace? Eu am întrebat dacă incinerăți, și dumneavoastră ați zis că da. Atunci care e problema?

FUNȚIONARUL: Domnul Katona!

JENŐ: Ați zis că aveți o problemă. Ce problemă? Care e problema dumneavoastră?

FUNȚIONARUL: Domnul Katona, vă rog!

JENŐ: Eu sunt problema?

KATONA: Care-i baiul?

JENŐ: Că n-am murit?

FUNȚIONARUL: Domnul a devenit...

JENŐ: Sau persoana mea este o problemă?

KATONA: Tanár úr?

JENŐ: Asta-i baiul? Da? Că sunt ungar?

FUNȚIONARUL: Din partea mea puteți să fiți și turc! Mă doare fix în pulă! Că m-am săturat să fiu amabil cu toți proștii din lumea asta, că dacă nu e cum vor mușchii lor, nu se opresc nici la Bruxelles. La drepturile omului! Băga-mi-aș pula în ele! Ce-mi pasă mie de ești ungar, sau jidan sau țigan sau poponar sau cine mama dracului oi fi? Lasă-mă dom'le să-mi fac treaba și te las și în pace!

JENŐ: Am și eu dreptul la un incinerare!

KATONA: Tanár úr!

JENŐ: O incinerare!

FUNȚIONARUL: M-am săturat, e clar? M-am să-tu-rat! Că-n țara asta toți au înebunit! Ba că e homosexual, ba că vrea autonomie, ba că e legionar, ba că e intelectual, ba că suferă de holocaust, ba că a fost persecutat, ba că e de dreapta, ba că e de stânga...

JENŐ: Vreau incinerare!

KATONA: Jenő!

JENŐ: Mi van?

KATONA: Jenő, te vagy az?

JENŐ: Én magának nem vagyok Jenő! Kérem a panaszkönyvet! Vreau cartea pentru probleme! Acum! Imediat! Maga honnan ismer engem?

FUNȚIONARUL: Carte cu probleme? Ce fel de carte cu probleme?

KATONA: Hohoho! Vă rog, opriți-vă! Un moment! Vă rog! Rezolv eu! Vă rog. Ezerkilencszázkilencvenhat. Temesvár. A két veronai nemes...

JENŐ: Micsoda?

KATONA: A két veronai nemes.

JENŐ: A két veronai nemes...

KATONA: A két veronai nemes. Dárdás.

JENŐ: Temesvár...

KATONA: Igen. Temesvár. Dárdás.

JENŐ: Dárdás.

KATONA: Igen. Dárdás.

JENŐ: Jesszusom...

KATONA: Bizony.

JENŐ: Édes, jó Istenem...

4. kép

JENŐ: Fogalmam se volt, hogy kivel beszélek. Pedig fél órán át tartottam szóval. Felsoroltattam vele az egész szereposztást, a díszlettervezőt, a jelmeztervezőt – mindent. És az az érdekes, hogy minden másra emlékeztem, csak őrá nem.

BÉLA: Van ilyen.

JENŐ: Még a cipősdobozra is tökéletesen emlékeztem.

BÉLA: Hagyd el, nem baj.

JENŐ: Kék volt. Egy ilyen piros csíkkal az oldalán. Valami orosz termék, cirill betűkkel írta, hogy...

BÉLA: A hűtőben van a káposzta, a leves meg a hús.

JENŐ: Nem tudom. Mit írt? Nem tudok oroszul. Az volt a kutyája. Húzta maga után... Így, ni, egy madzaggal.

BÉLA: Vasárnap este jövök vissza, addig bőven elég lesz ez a kaja.

JENŐ: A cipősdobozt. Érted? A cipősdobozt! Az volt a kutya... Dárdás és az ő kék-piros cirill betűs kutyája.

BÉLA: Hétfőn délelőtt bejövök.

JENŐ: Nem is volt az egy rossz előadás. Te hova mész?

BÉLA: A lányomhoz. Megbeszéltük. A tegnap is erről beszélgettünk.

JENŐ: Tudom. Nem vagyok hülye! Én figyelek! Te nem figyelsz! Egy fél órája erről a Katona gyerekről mesélek! Ezerkilencszázkilencvenhat. Temesvár. A két veronai nemes. Cipősdoboz! Cirill betűk! Dárdás!

BÉLA: Gyerek? Azóta huszonhat év telt el, Jenő!

JENŐ: Igen, Béla. Tudom. Huszonhat. És akkor mi van?

BÉLA: Végeredményben semmi. Gyurinak most sem fogsz szólni, hogy egyedül maradsz ezen a hétvégén?

JENŐ: De miért lett ez biztonsági őr?

BÉLA: Szóljak én?

JENŐ: Egy remek színész volt...

BÉLA: Szóljak én?!

JENŐ: Nem kell!

BÉLA: Mégiscsak a fiad! Olykor segíthetne!

JENŐ: Nem kell! Minek? El tudom látni magam!

BÉLA: Aha.

JENŐ: Kértem én, hogy ide gyere? Kértem én, hogy elláss?

BÉLA: Nem.

JENŐ: Akkor mi szükségem lenne Gyurira?

BÉLA: A fiad, Jenő!

JENŐ: Nem tudom elhamvasztatni magam...

5. kép

BÉLA: Nem tudom miért járok ide. Nem tudom, miért vigyázok rá. Én is szédülök. Nekem is fájnak az ízületeim. És a múltkor, amikor készítettem a bodzalevet... Folyt a víz a fazékba, és közben kiléptem a teraszra a maradék citrommal. Hogy beledobjam a komposztosvederbe. És amikor lehajoltam, arra gondoltam: Istenem, ha most agyvérzést kapok, a víz csak folyni fog, egyre csak folyni, és senki sincs, aki elzárja, és én haldokolni fogok a komposztosveder mellett, miközben görcsösen szorongatom a citrom

maradékát, és lesz egy hatalmas vízszámlám. A fenébe belé! Mindig kihoz a sodromból! Azt hiszi, jobban tudja. Hogy meghaladt engem. De az a helyzet, hogy én már nem akarok valamilyen lenni. Mert így is, úgy is valamilyen vagyok. És az az igazság, hogy szeretem. Én szeretem ezt az embert. Elég összefüggéstelen vagyok, nem? Nem. Nem így mondják. Kontradiktórikus. Ellentmondásos. Ez az. Ez vagyok. Ellentmondásos. Ez vagyok én. Igen. Most, tudom, Gyuriról kéne beszéljek. Nem az én tisztem. Meg nem is tudom, hogy pontosan mi is történt. Nem, nem az én dolgom. Csak azt látom, hogy szenvednek. Mind a ketten szenvednek. Makacsok. Büszkék. Hülyék. De ezt nem én mondtam.

6. kép

DOKI: Fogytál.

JENŐ: Igen. Minden reggel szaladok. Legalább hat kilométert.

DOKI: Nagyon sokat fogytál.

JENŐ: Életmódot változtattam. Még élni szeretnék, doki.

DOKI: Mennyi idő alatt?

JENŐ: Három hónap? Nem tudom.

DOKI: Csak ne vidd túlzásba.

JENŐ: És képzel, nekiálltam megcsináltatni a fogaimat. Persze sokszor azzal poénkodom, hogy arra a hátralevő kis időre minek? De az az igazság, hogy be vagyok szarva.

DOKI: Mitől?

JENŐ: A haláltól.

DOKI: És azt hiszed, hogy el fogod kerülni?

JENŐ: Kösz. Te is, mint Béla. Ő se vesz komolyan.

DOKI: 140 a 80-nal Ez a te korodban rendben van.

JENŐ: Végeredményben én sem magamat. De az más. Én megtehetem, mert rólam van szó! De ti nem. Én tulajdonképpen nem a haláltól félek, hanem a haldokolástól. Attól, hogy fájhat. Vagy esetleg szenvedek. Csövek állnak majd ki belőlem, és magatehetetlen leszek.

DOKI: Tartsd ide az ujjad. A bal gyűrűst. Azt kevesebbet használod. Félsz?

JENŐ: Attól is félek, hogy képtelen leszek az ágyban elvégezni a dolgomat. Mármint úgy értem szarni és pisilni. És akkor majd ott fekszem felpuffadva, ki leszek szolgáltatva, és csak akkor kapok bármit is, ha kérek, én pedig utálok kérni! Te, doki, hogy kezdődik az Alzheimer?

DOKI: 117, osztva egy egész... Most ezzel diagnosztizáltad magad?

JENŐ: Nem. Csak tudni szeretném.

DOKI: Nem mondom el. Mert aztán visszahallom, hogy miben szenvedsz. 6,4. A cukrod kicsit magas.

JENŐ: Oké. Akkor majd megnézem interneten. Az pontosabb diagnózist ad. Habár már az sem érdekel igazán.

DOKI: Jenő, te makkegészséges vagy. Korodhoz képest. Kicsit túlsúlyos, de azért elleszel még néhány évig.

JENŐ: El, de hogy?

DOKI: Mit akarsz? Mind tönkre megyünk. Ez az élet rendje. Kellett nekünk hosszú élet? Hát akkor, itt van, nesze! Ez az ára! Így jár az, aki nem hal meg idejében. Egyébként ott van neked Gyuri, ő majd gondodat viseli. Tessék: oxigén-szaturáció 99 százalék!

JENŐ: Ja, persze.

DOKI: Rég nem láttam. Most mit csinál?

JENŐ: Honnan tudjam? Nem tudom. Nem hív fel, nem jön fel, nem tudom! És itt most rólam van szó, nem a fiamról!

DOKI: De majd az ő problémája leszel.

JENŐ: Leszek egy frászt! Ricinusolajat adnak még vény nélkül?

DOKI: A pulzusod 47. De szerintem ez a szaladástól van. Mióta mondd te azt, hogy vény?

7. kép

KATONA: Aztán a bátyám miatt valami jobb kereset után kellett nézni. Tudod, ő ilyen autista.

JENŐ: Ja, persze. Emlékszem.

KATONA: És ilyen otthonban van. Akkoriban ez szinte megfizethetetlen volt. Kimentem hát Írországba. Egy szállodában dolgoztam. Aztán taxisofőr voltam. Londonban. Próbálkoztam Svájcban is, szintén egy szállodában, de az nem ment. Svájc nem az én világom. Nem szeretem a németet. A franciák, tudod, Trianon, az olaszok – Doberdónál esett el a dédapám. Úgyhogy hazajöttem. Van egy kis pénzem, meg most már egy itthoni keresetből is ki tudom fizetni a bátyám kezelési díját. Nem könnyen, de ki tudom. És legalább olykor még meg is látogathatom.

JENŐ: És Eszter? Vagy ne kérdezzek ilyesmit?

KATONA: Jaj, nem, nem zavar. Ő kint maradt. De úgy hallottam mostanában valamilyen színháznál próbálkozik ismét. Idehaza vagy odaát, nem tudom. Nagyon rég nem találkoztunk.

JENŐ: És nem hiányzik?

KATONA: Nem. Az az Eszter, akivé lett, nem.

JENŐ: Nem ő, hanem a színház.

KATONA: Az sem.

JENŐ: Nem?

KATONA: Nem. Én már nem akarok hazudni.

JENŐ: Tényleg ne bontsam meg?

KATONA: Én biztos nem iszom.

JENŐ: Hát egyedül én sem.

KATONA: Nem baj, majd elteszed valami különleges alkalomra.

JENŐ: Ja. Ez biztos jó bor. De igazán nem kellett volna. Tényleg!

KATONA: Csak néhány üveggel hoztak. S adtak nekünk is. De én nem iszom.

JENŐ: A krematóriumban?

KATONA: Á, dehogy! Most a Virág negyedi szupermarketben dolgozom.

JENŐ: Igen?

KATONA: Ja. Tesznek ide-oda. A cégnek mindenféle intézménnyel van szerződése, és oda küldenek, ahol épp nincs elég ember.

JENŐ: Igen. Lehet, hogy igazad van... Mármint a színházat illetően. Én sem szeretek kiszolgáltatott lenni. Én sem szeretem a hazugságot. Én már nem akarok. Egyébként ti voltatok az utolsó évfolyam, amelyikkel letegeződtem.

KATONA: Te sem játszasz.

JENŐ: Az más. Én már öreg vagyok. Én már belefáradtam.

KATONA: Te, öreg?

JENŐ: Igen.

KATONA: Csókolom, Jenő bácsi.

JENŐ: Na, menj a francba!

8. kép

JENŐ: Ha most megbontom ezt az üveg bort, akkor meg is fogom inni. És mert nem fog elmenni az eszem, meg fogok bontani egy második üveggel is. És aztán éjjel, amikor harmadszorra megyek ki pisilni, és vedelem a vizet, eldöntöm, hogy másnapról megváltozom. És ki is bírom délig. De akkor már azon gondolkodom, hogy milyen ürüggyel bontsak meg egy sört. És igyak-e hozzá Unicumot vagy sem? Miközben tudom, hogy a májam hamarabb fog elmenni, mint az eszem. Ugye nem vagyok egyedül ezen a világon? Nem. Nem vagyok egyedül. Gyuri is iszik. Igen. Gyuri. Gyuri a fiam. Igen. Én annak idején, amikor ennyi idős voltam, mint ez a Katona gyerek, mindig arról képzelegtem, hogy el fogok tűnni, nyomtalanul, és legjobb esetben egy beazonosítatlan hulla leszek a bogáti erdőben. Az egy hatalmas erdő ott Kóhalom és Mogyorós között. Németül azt hiszem Nussbach... Vagy megölök valakit, egy tök idegen alakot, és ott hagyom az erdő mélyén, hadd falják fel a vadak. Azt mondják, az ember nem felelős a gondolataiért, de azért már igen, hogy elhiszi-e őket vagy sem? Mi ketten Gyurival azt hiszem egy nagyon normális apa-fiú kapcsolatban élünk. Ennyi.

9. kép

JENŐ: Ma a bal bokám hagyott cserben. Ráadásul szaladás közben. A nyolcadik kilométer után.

BÉLA: Hagyd abba, ha nem bírod. Hova mind rohansz?

JENŐ: Tökéletesen bírom! És az egészségemről van szó.

BÉLA: Akkor meg ne igyál annyit.

JENŐ: Nem iszom.

BÉLA: Ja.

JENŐ: Ez most neked jólesik?

BÉLA: Nem.

JENŐ: Mért jársz ide? Szerelmes vagy belém? Voltál valamikor? Turnékon mindig egy szobában voltunk. Egyszer egy franciaágyas szobát kaptunk. Az elég furcsa volt. Neked soha nem fordult meg a fejedben? Te, Béla! Neked hogyhogy van egy lányod?

BÉLA: Neked is van egy fiad.

JENŐ: Igen, de én a nőket szeretem!

BÉLA: Azon az éjszakán én is.

JENŐ: Ja. Azért van az a piamennyiség, ami után az ember nem tudja... Vajon most mit gondolnak rólunk? A többiek. Az emberek. Akik esetleg látnak minket.

BÉLA: Nem tudom, hogy mi zajlik az emberek fejében. Nem tudom, hogy mire gondolnak. Csak feltételezések között élek. De az is igaz, hogy ha én egy színdarab volnék, fogalmam sem lenne, hogy én miről szólnék?

JENŐ: Ha én darab volnék, mindig nyitva állnék; akármilyen térben: színházasdit járnék... Ez nem jó. Ez egy nagy marhaság.

BÉLA: Kérdezd meg tőlük. A többiektől. Az emberektől. Azoktól, akik néznek téged.

JENŐ: Téged is néznek.

BÉLA: Így igaz. Csakhogy engem nem érdekel, hogy mit gondolnak rólam.

JENŐ: Nem?

BÉLA: Félsz?

JENŐ: Nem. Igen. Nem. Nem szeretem a provokációt. Az erőltetett interakciót. Mindenki maradjon meg a maga szerepe szerint. Nem szeretem a nyilvánosságot.

BÉLA: Miközben az egész életünk a nyilvánosság előtt zajlott...

JENŐ: Ja. Felismertek az utcán.

BÉLA: Az üzletekben.

JENŐ: A taxiban.

BÉLA: Az orvosnál...

JENŐ: Művész úr, az éjjel láttam az éjcsbión...

BÉLA: Nem is tudom, volt nekünk magánéletünk?

JENŐ: Nem kérdem meg, Béla, mert félek tőlük.

10. kép

BÉLA: Mit szeretnének megtudni? Volt idő, amikor úgy éreztem, hogy igazságtalanul bánt velem a sors. Mért velem történik mindez? Aztán rájöttem, hogy nem vagyok egyedül. És hogy a szeretetre mindenkinek ugyanúgy szüksége van. Persze akik többen vannak, mindig elítélik azt, aki más. Mindegy miben: egyszerűen – más. Mintha félnének tőle. És akik többen vannak, azt hiszik, hogy az, aki kisebbségben van, az valójában kevesebb is. Persze az is igaz, hogy ami innen nézve többség, az máshonnan szemlélve kisebbség. Ez meg is nyugtathatna. Attól függ, hogy melyik oldalon áll az ember... De én mindig ezen az oldalon vagyok. Lehet, hogy én is megöregedtem? Lehet. De a fejemben még mindig tizennyolc. Csakhogy az a tizennyolc negyven és egy néhány évvel ezelőtt volt. Mindenesetre túléltem apámat! És nagyapámat. Anyai nagyapámat. És ha megérem a hetvenet, én leszek az első férfi a családukban, akinek ez sikerült! És ez nem semmi! És az én célom a nyolcvanhét... What a target!

11. kép

JENŐ: És csak itt ülsz egész nap és nem csinálsz semmit?

KATONA: Pontosan. Én most ezt akarom csinálni.

JENŐ: Micsoda merészség! Irigyellek. Lehet, hogy nekem is erre lenne szükségem. Csak úgy nézni ki a fejemből. Csakhogy túlságosan is nagy bennem a kötelességérzet. Egyfolytában tennem kell valamit. Úgy érzem nem érdemlem meg az életet, ha nem vagyok hasznos. Ugyanakkor meg várom a nyugdíjat. És fogadkozom,

hogy egy perccel sem maradok tovább. Amint lehet, elmentem! De mihez fogok akkor kezdeni?

KATONA: Utazni fogsz.

JENŐ: Miből?

KATONA: Teszel-veszel a kertben.

JENŐ: Írni szeretnék.

KATONA: Akkor írni fogsz. És neveled majd az unokákat.

JENŐ: Igen. Az unokákat. Kéne egy valamilyen otthon.

KATONA: Hát nincs lakásod?

JENŐ: Ja, nem olyan, hanem olyan otthon-otthon. Mint amilyenben a bátyád van.

KATONA: Be akarsz költözi egy ilyen elfekvőbe?

JENŐ: Ja, nem én! Hanem a barátom, Béla. Emlékszel rá, nem?

KATONA: A partnered?

BÉLA: Mármint a színpadi... Igen.

KATONA: Hát hogyan emlékeznek! Milyen fantasztikusak voltatok a Napsugár fiúkban!

JENŐ: Hát igen. De ő most már teljesen lerobbant.

KATONA: Nem mondod!

JENŐ: De. Sajnos. És nincs senkije. Én még vigyázok rá, amíg tudok, de hát az én erőm is véges...

KATONA: De hiszen a múlt héten láttam, itt vásárolt, és nagyon jól nézett ki.

JENŐ: Fizikailag még tartja magát valamennyire, de az agya. Az kezd elmenni. Demencia.

KATONA: Ó, Istenem!

JENŐ: Igen. Nos, neki kéne valami ilyesmi... Nem tudom. Mint ahol a bátyád van.

KATONA: A Mária projekt?

JENŐ: Az.

KATONA: Hát igen. Végül is jól ismerem az adminisztrátort. Beszélhetek vele.

JENŐ: Mária projekt?

KATONA: Igen. Mária projekt.

JENŐ: Ez a neve?

KATONA: Igen. Ez a neve.

JENŐ: De oda nem csak betegeket vesznek fel?

KATONA: Nem. Ez egy öregotthon. De bevesznek betegeket is.

12. kép

DOKI: Az eredményeid rendben vannak. Talán a májad kissé. De nem veszélyes. Még így is bőven belefér néhány év. Mennyit iszol?

JENŐ: Tudom, hogy függő vagyok. Alkoholista. Ha ezt akartad hallani.

DOKI: Nem ezt akartam. Hanem azt, hogy mennyit iszol?

JENŐ: Persze senki sem tart annak. Béla is, csak ha mérges, vágja a fejemhez. Változik. Eleget.

DOKI: És Gyuri? Ő mit szól ehhez?

JENŐ: Szerintem Gyuri is alkoholista. Mindannyian azok vagyunk. Jó nevelés, mi? Családi minta. Példakép! Le se szar. Egyébként egy kollégád azt mondta, hogy nekem ideje lenne már meghalni.

DOKI: Micsoda?

JENŐ: Bizony. A te kollégád.

DOKI: Miféle kollégám?

JENŐ: Csebutikin. A három nővérben. Hogy mit akar egy hatvankét éves ember? Egy hatvankét éves embernek meg kell már halni.

DOKI: Az a Sirályban van.

JENŐ: Csebutikin A három nővérben van! Nekem zörögsz papírzacskó?

DOKI: Ő lehet, hogy ott van, de ez a Dorn szövege a Sirályból.

JENŐ: Ennyire fontos ez? Az a lényeg, hogy én még messze nem vagyok hatvankettő!

DOKI: De meg akarsz halni.

JENŐ: Lehet, hogy meg akarok halni. Egyébként szaglás elvesztése, székrekedés, görnyedt testtartás, remegés, álmatlanság... Tudom ám a tüneteket!

13. kép

BÉLA: Hogyhogy idejöttél?

JENŐ: Két napja nem láttalak, és nem válaszoltál a hívásomra.

BÉLA: Nem akartam felkelni.

JENŐ: Nem akartál vagy nem tudtál?

BÉLA: Most minden rendben.

JENŐ: Ne vásároljak be neked?

BÉLA: Van minden, köszönöm. A lányom ellátott.

JENŐ: Ja. Ma reggel észrevettem, hogy tulajdonképp nem is a bokám bicsaklott meg, hanem az Achilles ínam kezdett el sajogni. Kezd szétesni a testem.

BÉLA: Te most miattam jöttél, vagy azért, hogy elmondd nekem a nyavalyádat?

JENŐ: Két napja nem láttalak.

BÉLA: Összegyűlt a szennyes?

JENŐ: Nem, nincs ebédem.

BÉLA: Igazán elmehetnél egyszer a pindzsétávéba is.

JENŐ: Nem azért mondtam. Van mit egyek. Főzni is tudok. Csak te mind kezdted a szennyessel. Hülye vagyok, hogy feljöttem.

BÉLA: Az vagy. Főleg, ha meg is sértődsz!

JENŐ: Nem sértődtem meg.

BÉLA: Túl hamar sértődsz meg. Az a bajod.

JENŐ: Ezerszer eldöntöm, hogy nem fogok válaszolni, és mégis csapdába esem. Ó, bár halnék meg!

BÉLA: Most hova rohansz? Mindig elrohansz. Megsértődsz, és elrohansz. Veled nem lehet beszélni!

JENŐ: Nem rohanok el! Tessék, itt vagyok! Költözz belém!

BÉLA: Jenő, kezdesz megvénülni.

JENŐ: Ma valami hülyeséget álmodhattam. Arra ébredtem, hogy hiányzik Gyuri. Pedig nem vele álmodtam. Erre határozottan emlékszem.

BÉLA: Hívd fel telefonon!

JENŐ: Jó. Majd felhívom.

BÉLA: Nem fogod felhívni.

JENŐ: De. Fel fogom.

BÉLA: Ígérd meg.

JENŐ: Megígérem.

BÉLA: Egyedül vagy?

JENŐ: Hogy lennék egyedül? Szinte naponta látlak.

BÉLA: A még nem jelent semmit.

JENŐ: Most csak gondolkodom.

14. kép

ADMINISZTRÁTOR: Ezt most ne vegye rossz néven, de azt ajánlom, hogy ne várjon túl sokáig. Ha ürül hely, azt azonnal el kell foglalni. Mert én nem tarthatom fenn. Senki nem tarthatja fenn. És többször is érdeklődjön, mert sok a kérvényező. Sajnos kevés az öregotthon, és az igénylők száma egyre csak nő. Néhány év, és többen lesznek az öregotthonokban, mint kinn az utcán. Mi most magát elsőbbségben részesítjük, mert Katona úr beajánlotta magát, és ugye az ő nagyapja rengeteg sok jót tett az alapítvánnyal. De mi ezt nem szoktuk. És nincs arra garancia, hogy nem felejtünk. Sok minden megtörténik, sok a gond, és ki tudja, ürül egy hely, és hirtelen valaki másnak adjuk. Szóval kellemetlen, na. És nagyon hosszú a várakozási lista... Ezért mondom, hogy érdeklődjön.

JENŐ: Rendben, köszönöm. Ne adjam meg a telefonszámomat?

ADMINISZTRÁTOR: Nem, nem szükséges. Mondom, annyi minden van a fejünkön, nem biztos, hogy eszünkbe jut. Inkább maga érdeklődjön.

JENŐ: Rendben. És mennyit kell fizetni?

ADMINISZTRÁTOR: Kétezernyolcszázat. Havonta. Nem kell pelenkázni, ugye?

JENŐ: Nem, dehogy. Még ellátja magát. Kimegy a vécére, felöltözik, eszik a hűtőből. De az is lehet, hogy csak belefáradt.

ADMINISZTRÁTOR: Akkor kétezernyolcszáz. Azoknak, akik ki tudnak menni a kapun és még vissza is találhatnak ide, ennyi. Nagyok a költségek.

JENŐ: És a gyógyszerelése?

ADMINISZTRÁTOR: Azt az orvossal kell megbeszélni.

JENŐ: Már megbeszéltem. De nem tudom, hogy hogy legyen? Mert ugye, ha mégis felír neki egy csomó gyógyszert a neurológus, a pszichiáter, a szívgyógyász, akkor azokat itt ki fogja beszerezni?

ADMINISZTRÁTOR: Nem tudom. Ezeket mind Barazsuly doktor úrral kell megbeszélni.

JENŐ: Ő kicsoda?

ADMINISZTRÁTOR: Ő az orvos. A mi orvosunk. Azt mondta beszélt vele.

JENŐ: Nem tudtam, hogy vele kell. Én az illető családi orvosával beszéltem.

ADMINISZTRÁTOR: Nem, minden ilyesmit vele kell megbeszélni. Ha kimegy az irodából, srégen szembe jobbra. Doktor Barazsuly. Barazsuly Emil. Ne ijedjen meg, ha ideges, túl sok van a fején, és ezért olyan türelmetlennek látszik. De vajból van a szíve. Nos, én ezt az egészszet csak azért mondtam el, hogy fel legyen készülve. Mert tényleg nem tudom, hogy mikor lesz üresedés. Van olyan, hogy két, három hónapig nem hal meg senki. Máskor meg hetente négyen, öten. Most is van két haldoklónk, és már három hete húzzák. De nem tudom. Meghalhatnak most, ebben a pillanatban, vagy két hónap múlva. Ezt nem lehet előre tudni. A szervezettől függ, ugye, és ezek most nagyon szívósak. Meg Barazsuly doktor is nagyon vigyáz rájuk. Perfúzió, gyógyszerek, vitaminok, ilyesmi. És ugye az sem mindegy, hogy férfi-e, vagy nő. Mert nem rakhatom be egy nő mellé az ön édesapját. Esetleg Jocókával.

JENŐ: Jocókával?

ADMINISZTRÁTOR: A Katona úr bátyjával...

JENŐ: Ja, hogy Jocókával! Hát persze! Nem. Az nem lenne jó.

ADMINISZTRÁTOR: Teljesen ártalmatlan.

JENŐ: Nem, nem azért, hanem na, nem tudom. Még vele is kell beszélmem.

ADMINISZTRÁTOR: Jocókával nem kell megbeszélni.

JENŐ: Nem. Az édesapámmal. Jocókát nem is ismerem.

ADMINISZTRÁTOR: Ó, Jocóka egy nagyon kedves fiú. Vagyis fiatalember. Hiszen már nem gyerek. Végül is ötven éves... Mindegy. Teljesen ártalmatlan. Sikerült eltalálni a gyógyszerelését. Remek doktor ez a Barazsuly. Beszéljen vele. És az édesapjával is. És érdeklődjön. Legalább háromnaponta.

15. kép

JENŐ: Azt hiszem Béla depressziós. Mostanában ritkábban jön.

DOKI: Ez még nem jelenti azt, hogy depressziós.

JENŐ: Nem akar felkelni az ágyból. Vagy nem tud. Nem tudom. Ez a kettő ugyanaz.

DOKI: Nem, ez a kettő nem ugyanaz.

JENŐ: De. Ebben az esetben ugyanaz. Mindegy, meg kéne vizsgálni.

DOKI: Nem én vagyok az orvosa.

JENŐ: Akkor beszélj az ő orvosával.

DOKI: Jenő, ez nem úgy megy.

JENŐ: De mehetne! Mért mindig csak azt csináljuk, amit kéne, és nem azt, amit ténylegesen kell? Nem arra esküdtél fel, hogy az emberi életnek a fogamzástól kezdve megadod a legnagyobb tiszteletet? Megkülönböztetés nélkül?

DOKI: De. De arra is megesküdtem, hogy a korlátokat tiszteletben tartom. És ennek az országnak az egészségügyi törvényeit is. Te Bélát félted vagy azt, hogy egyedül maradsz?

JENŐ: Tudnál nekem adni egy olyan papírt, amivel, ha szükséges, felvesznek majd az öregotthonba? Nem a haláltól félek, csak nem akarok senkinek sem a terhére lenni.

DOKI: Jenő, amíg te minden nap több kilométert szaladsz, amíg te jobban ellátod magad, mint korosztályod kilencven százaléka, amíg te még kíváncsi vagy és aktív, addig én neked semmilyen öregotthonba való küldőpapírt nem fogok kiállítani!

JENŐ: Oké. Egyébként Béla olyan sértődős is lett. Azt hiszem kezd megöregedni.

DOKI: Ezzel nincs egyedül.

JENŐ: Te, Doki, pontosan miben is áll ez az autizmus?

DOKI: Most ezt fedezted fel magadon?

JENŐ: Lehet azokkal együtt élni? Mármint egy szobában.

DOKI: Mért ne lehetne?

JENŐ: Nem fojtja meg az embert? Amikor alszik.

DOKI: Nem feltétlenül.

JENŐ: Ezek szerint csak van benne valami fenyegető...

DOKI: Jenő, te hova akarsz kilyukadni?

JENŐ: Sehova. Én csak kíváncsi vagyok és érdeklődöm. Azt mondtad, hogy az én koromban erény a kíváncsiság. Tessék, kíváncsi vagyok. Baj?

DOKI: Dehogy baj! Csak idestova harminc év alatt sem tudtalak megismerni. Mindig meglepsz a kérdéseiddel.

JENŐ: Hát ez az!

16. kép

PATIKUS: De az éférvéscsént csinál ilyen dépunérét.

JENŐ: A pezsgőtabletta? Lerakódást?

PATIKUS: Aztat. A májhoz és a rinikjhez.

JENŐ: A vesében...

PATIKUS: Ottan. Úgyhogy inkább ez a hosszabb élibéraré. Retard. Így mondják, nem?

JENŐ: Igen. Csakhogy ez drágább.

PATIKUS: Igen, de nem csinál dépunérét, lerakódást. Mert akkor jön a niszip. Homok. S majd a kő. S az nagyobb páguba, mint kilenc lej. Páguba. Izé.

JENŐ: Kár. Rendben. Két dobozzal kérek.

PATIKUS: Hat... Hatvan... Hatvannégy. Egy doboz.

JENŐ: Egy?

PATIKUS: Igen. A kevesebb, a harminc, az ennyi...

JENŐ: Ötvenhárom.

PATIKUS: De ebben ennyi van. Ötven. Pasztilla.

JENŐ: Ez rablás.

PATIKUS: De ez egészségére.

JENŐ: Hatvannégy lej ötven darab! Még nem is egy havi adag!

PATIKUS: Adhatom bukátára is. Még egy darabig. Mert aztán jön a lédzsé. Na, izé... régula. Törvény. Ez az! S akkor majd csak egy egész dobozzal lehet.

JENŐ: Kérek kettőt.

PATIKUS: Bukáta?

JENŐ: Nem, doboz. Két doboz. Nem kérek zacskót. Annyi van, mint a fene.
Köszönöm, viszlát.

PATIKUS: Csak vigyázzon, hogy ne hagyja abba. Mindig kellesz venni. Mert másképp az immunitási szisztéma felfordul!

JENŐ: Persze, persze. Köszönöm. Viszlát!

PATIKUS: Egészségére!

KATONA: Szervusz, tanár úr!

JENŐ: Szia, te most meg itt?

KATONA: Igen. Tologatnak, mint a sakkfigurákat. Hogy van édesapád?

JENŐ: Apám? Sehogy. Apám már huszonöt éve halott. Huszonhat.

KATONA: Ó, bocs. Akkor valamit félreértett az adminisztrátor.

JENŐ: A kicsoda?

KATONA: A Mária projekt adminisztrátora. Azt mondta, hogy beszéltél vele, és hogy az édesapádnak kértél egy helyet.

JENŐ: Ja. nem. Vagyis voltam ott. De a nagybátyámról van szó.

KATONA: Ó, értem. Nem Béláról?

JENŐ: Béláról? Mi köze van ennek Bélához?

KATONA: Csak mert a múltkor azt mondtad, hogy valami öregotthont keresel neki.

JENŐ: Én?

KATONA: Igen, te.

JENŐ: Én ilyet nem mondtam.

KATONA: Pedig emlékszem, hogy azt mondtad, kéne egy öregotthon, mert Béla egyre jobban veszíti el az esztét...

JENŐ: Tévedsz. Béla makkegészséges. És ne bízz ennyire a memóriádban. Ja, van ricinusolajuk?

PATIKUS: Ööö... Igen, van.

JENŐ: Kérek tíz üveggel.

PATIKUS: Tíz?

JENŐ: Igen. Bőrkevényedések vannak a lábamon.

17. kép

BÉLA: Ma beszéltem vele.

JENŐ: Kivel?

BÉLA: Gyurival. Azt ígérted, hogy felhívod.

JENŐ: Foglalt voltam. Mért szólsz bele a dolgaimba?

BÉLA: Nem szóltam bele. Ő hívott fel.

JENŐ: Gyuri.

BÉLA: Igen.

JENŐ: Téged.

BÉLA: Igen, engem.

JENŐ: És miért?

BÉLA: Felköszöntött.

JENŐ: Nem most van a születésnapod! Vagy igen?

BÉLA: Nem. Te is tudod, hogy nem most van!

JENŐ: Hát persze. Azért csodálkozom.

BÉLA: A névnapomon hívott.

JENŐ: Most volt Béla napja?

BÉLA: Igen.

JENŐ: Bocs. Nem tudtam.

BÉLA: Nem baj. Nem egy olyan jelentős nap.

JENŐ: Isten éltessen sokáig.

BÉLA: Köszönöm. Soha nem is köszöntöttél fel. Mármint a névnapomon.

JENŐ: És Gyuri hogyhogy?

BÉLA: Lényegtelen. Mondta, hogy nem beszéltetek. Ezek szerint nem hívtad fel.

JENŐ: Mert foglalt voltam.

BÉLA: Azt mondta, hogy keresett téged, de nem vetted fel.

JENŐ: Mert foglalt voltam!

BÉLA: Csak azt akarta mondani, hogy ne ijedj meg, ha egy ideig nem találod.

Elvonóra megy. Iszik?

JENŐ: Honnan tudjam? Nem beszélek vele. Ő sem velem.

BÉLA: Soha nem ivott. Lehet, hogy kábítószer...

JENŐ: És mért nem engem hívott fel?

BÉLA: Vagy szerencsejáték.

JENŐ: Elvégre az apja vagyok!

BÉLA: Mindegy. Valami szenvedély. Szerencsétlen. Hívd fel. Most.

JENŐ: Majd, ha hazamentem. Egyedül akarok lenni vele.

BÉLA: De megígéred.

JENŐ: Meg. Megígérem.

BÉLA: Jenő!

JENŐ: Egyedül akarok lenni! Érted? Egyedül!

18. kép

GYURI: Apa. Tudsz valami jó helyet? Nem, még nem néztem utána. Mert, ha mindent alaposan előkészítek, a végén még meggyőzőm magam az ellenkezőjéről. Mestere vagyok az ideológiáknak. Vajon kitől tanultam? Hogy micsoda? Mária Projekt? Az mi? Nem, nekem nem öregotthon kell. És pláne nem itt, a városban. Bonum Frater? Bonus Frater? Apa, mi történt veled? Te ilyen vallásos lettél? Ja, hogy ez egy alapítvány. És kellőképpen messze van ahhoz, hogy ne jöjjek haza egyből. Nem, én most tényleg be akarok vonulni. A tegnap rájöttem, hogy képtelen vagyok az agyamat lefárasztani. Vagy elzsibbasztani. Mert mire mégis megközelíteném azt a szintet, ahol már kezdem jól érezni magam, már rég szétroncsoltam a májam, a vesém, a hasnyálmirigyem, a vastagbelem, az idegeim... Nem, nem gúnyolódok. Ezt érzem. Nem, most nem. Most képtelen vagyok. Majd, ha kijöttem. Akkor majd felkereslek. De most szeretnék eltűnni. Nincs semmi bajom, apa, csak rájöttem, hogy mi egy nagyon normális apa-fiú kapcsolatban élünk. Viszlát, apa!

19. kép

BÉLA: Maga Katona úr?

KATONA: Igen, jó napot kívánok!

BÉLA: Akkor magát ismeri Jenő, igaz?

KATONA: Igen. Tanárom volt, ezelőtt harminc évvel.

BÉLA: Béla vagyok.

KATONA: Igen, tudom. Én nagyon sokszor láttam önt, művész úr.

BÉLA: Köszönöm. Tud valamit Jenőről?

KATONA: Jenőről? Nem, semmit, csak azt, hogy nagyon régóta nem járt itt.

BÉLA: Tudom. Eltűnt.

KATONA: Micsoda?

BÉLA: Nincs otthon, a hívásokra nem válaszol, eltűnt. Szóval nem látta?

KATONA: Nem.

BÉLA: Magának mondott valamit? Hogy elmegy vagy valami ilyesmi...

KATONA: Nem. Nem mondott semmi ilyet. Vagyis valami öregotthont keresett.

BÉLA: Öregotthont.

KATONA: Igen. Ajánlottam is egyet neki. A Mária projektet, ott van a bátyám is.

Nagyon jó hely. De nem magának kereste. Nincs ott.

BÉLA: Maga ezt honnan tudja?

KATONA: Hát onnan, hogy a tegnap voltam benn. Meglátogattam a bátyámat. És Jenő nem volt ott.

BÉLA: Nem azt, hanem azt, hogy ilyesmit keresett. Ezt honnan tudja?

KATONA: Néha találkoztunk. És nekem mondta. Hogy keres ilyesmit. De nem magának. Azt mondta.

BÉLA: Igen? És akkor kinek?

KATONA: Olyan zavaros volt. Az adminisztrátor szerint az édesapjának akart helyet foglalni, de ugye az édesapja már huszonöt éve meghalt, aztán a nagybátyjáról beszélt...

BÉLA: Nincs nagybátyja.

KATONA: Sejtettem én... Tényleg eltűnt?

BÉLA: El.

KATONA: Most ez olyan kellemetlen.

BÉLA: Micsoda?

KATONA: Hát ez az öregotthonos dolog.

BÉLA: Miért?

KATONA: Merthogy – De ne haragudjon meg, művész úr!

BÉLA: Miért?

KATONA: Merthogy önnek kereste.

BÉLA: Nekem?

KATONA: Igen. Önnek. Mert ugye ön egyedül van, és... Szóval már nem könnyű, és... A memória ugye ebben a korban...

BÉLA: Köszönöm, jól vagyok. Ez a telefonszámom. Ha véletlenül látja, szóljon.

KATONA: Természetesen! Azonnal fogok szólani.

BÉLA: Jenő nekem kereste az öregotthont?

KATONA: Igen. De aztán letagadta.

BÉLA: Maga színész volt, igaz?

KATONA: Igen.

BÉLA: Mért hagyta abba? Mindegy. Én azt sem tudom, hogy mért kezdtem el.

20. kép

ADMINISZTRÁTOR: Aztán többet nem jött. Pedig meg is mutattam neki a Jócóka szobáját is, mert azt mondta, hogy megbeszélte az édesapjával, és most már tényleg volt üresedés...

KATONA: Nem az édesapjának kellett.

ADMINISZTRÁTOR: Nem? Nekem azt mondta.

KATONA: Végül is teljesen mindegy.

ADMINISZTRÁTOR: Így van, mert már betelt a hely. Nem tarthattam fenn. Maga is tudja Katona úr, hogy mekkora a várakozási lista. És egyre csak nő. Hiába, na, megöregedett a társadalom. Úgyhogy, ha találkozik vele, mondja meg, sajnos nincs hely. Persze, ha ragaszkodik hozzá, akkor keressen fel, megbeszéljük. De nekem biztosan kell tudni. Nem lehet, hogy egyik nap így, aztán utána meg úgy. Itt emberi sorsokról van szó.

21. kép

BÉLA: Te is tudod, hogy mindig erről beszélt! Hogy bár halna meg, hogy majd egyszer hirtelen eltűnik, hogy majd beazonosíthatatlan hulla lesz a bogáti erdőben.

DOKI: Öregotthonba akart vonulni.

BÉLA: Egy frászt!

DOKI: De. Folyamatosan azzal nyaggatott, hogy neki mindenféle baja van, Parkinson meg Alzheimer meg demencia, hogy írjak neki valami küldőpapírt egy öregotthonba... De ezt nem tőlem tudod. Közben meg minden nap legalább nyolc kilométert szaladt.

BÉLA: Volt úgy, hogy tízet meg tizenegyet is.

DOKI: Na, ugye! Te mért nem szaladsz? Jót tesz a pszichének.

BÉLA: Nincs nekem semmi bajom!

DOKI: Biztos? Jenő azt mondta, hogy ritkán mozdulsz ki.

BÉLA: Én!

DOKI: Igen, te.

BÉLA: És te minden hülyeséget elhiszel?

DOKI: Kéne szólni Gyurinak.

BÉLA: Gyuri az elvonón van.

DOKI: Te ezt honnan tudod?

BÉLA: Mondta. Telefonon. Amikor felhívott. A születésnapomon. Azt mondta, hogy veled is beszél majd erről. De ezek szerint ő is olyan, mint az apja. Megígéri, aztán nem teszi meg.

DOKI: Akkor is kéne szólni neki.

BÉLA: Te tudtad, hogy bevonult? És hogyan bízzon meg benned az ember?

DOKI: Béla, itt nem rólam van szó, hanem Jenőről.

BÉLA: Nem, Doki! Itt most, ebben a pillanatban rólad van szó és Gyuriról. Meg rólam. Jenő majd úgyis megkerül.

DOKI: Most megharagudtál?

BÉLA: Én? Dehogy. Én soha nem haragszom meg. Nem is a születésnapomon hívott. Hanem a névnapomon. És az öregotthonról én is tudtam.

22. kép

GYURI: Köszönöm.

BÉLA: Kéthetente takarítottam. Szellőztettem.

GYURI: Köszönöm.

BÉLA: Meglocsoltam a virágokat.

GYURI: Köszönöm.

BÉLA: Itt vannak a számlák, az apád kártyáján még van bőven pénz. Szerintem ez neked is elég még egy jó ideig. A PIN kódot elküldtem SMS-ben.

GYURI: Oké. Köszönöm.

BÉLA: Segíthetek a hagyaték elintézésben...

GYURI: Megoldom, köszönöm.

BÉLA: Ha akarod, jöhetsz hozzám enni.

GYURI: Nem, köszönöm.

BÉLA: Ne maradjak itt?

GYURI: Nem kell. Minden rendben van. Majd szeretnék egy megemlékezést tartani. Valamikor a jövő héten. Kérlek, szólj azoknak, akik ismerték, akik közelebb álltak hozzá. Hogy keressenek meg. Szeretném személyesen meghívni őket. De nem tudom, hogy kik ők? Semmit sem tudtam apámról. Van valami baj?

BÉLA: Nem, nincs, miért lenne?

GYURI: Merthogy egyfolytában jársz.

BÉLA: Ja, semmi! Csak letöltöttem egy ilyen applikációt a telefonra, és meg kell tennem a napi tízezer lépést. De azt hiszem valami nincs rendben. Mert a múltkor is reggel, még mielőtt elindultam volna, gratulált, hogy teljesítettem az aznapi feladatot. Ami lehetetlen.

GYURI: Vegyél egy ilyen okosórát. Az pontosabb. És még a szívverést is méri meg a pulzust meg a légzést, alvás adatokat is...

BÉLA: Á, nem annyira fontos. Csak az ember egy kicsit megbolondul élete vége felé. És addig nincs is semmi baj, amíg élvezi.

23. kép

BÉLA:

FUNCTIONARUL:

KATONA:

DOKI:

ADMINISZTRÁTOR:

PATIKUS:

GYURI:

24. kép

JENŐ: Hát, ez a ma esti szöveg elolvasva biztosan nem olyan jó. Mert felidegesíti az embert. Végre eljutsz a huszonharmadik jelenetig, és ott csak felsorolják a szereplőket, mindenik után kettőspont és szöveg semmi. És akkor úgy érzed, hogy becsaptak. És nem értesz semmit. Persze az is lehet, hogy ez a huszonharmadik jelenet azért nincs megírva, mert a szerző a szereplőkre bízta a mondanivalót. Azon a bizonyos megemlékezésen. Nem is feltétlenül ebben a sorrendben. A szerző csupán nem adott semmiféle utasítást. Ja, a félreértések elkerülése végett: nem én vagyok a szerző. Vagy az is lehet, hogy hirtelen bejöttek a többiek, mint egy tánckar, és mint az amerikai filmekben, ahol valaki elkezd egy mozdulatot, és utána az egész utca rögtön tudja a koreográfiát... Mindegy. Az is lehet, hogy az a huszonharmadik jelenet meg sem történt. Mindegy. Ez most a huszonnegyedik kép. Mint a huszonnegyedik óra. De ez véletlenül alakult így. Ebben sem volt semmiféle szándék. Tudom. Hirtelen eltűntem, minden magyarázat nélkül. Ahogy a mindennapi életben is szeretnék. És lehet, hogy Önök keresték ennek az okát. Vagy okait. Nincs ilyesmi. Nincs logika. Egyszerűen csak ne nyúzzuk tovább. Én döntöttem így. Nem igaz. A szerző döntött így. Ebből is látszik, hogy nem én vagyok a szerző! Az emberek mindig hirtelen tűnnek el. Ma reggel még beszéltem vele, aztán egyszer csak többet már nincs. Így, egyből. De hiszen az imént még itt volt! Élt, lélegzett! Aztán többet soha. De soha! Persze ebben az előadásban van tapsrend, bár ez nem olyan biztos. Nem érdekes, hogy legközelebb ugyanúgy el fogok tűnni a tizennyolcadik képtől kezdve? Tudják, az az első és utolsó telefonbeszélgetés a fiammal.

Na, ott valami történt! Tudják mi történt? Semmi. De semmi! Megnézhetik akárhányszor, ott semmi sincs. Egyébként önök azt hiszik, hogyha jegyet váltanak a következő előadásra, akkor ugyanezt fogják látni? Ugyan! Mindegy. Élet. Én nem tudom, hogy egy élet, hogy lehet ennyire széttartó! És befejezetlen! Én nem fogom meggyőzni Önöket sem az ellenkezőjéről, sem semmiről. Mindenki ott bassza el az életét, ahol akarja. Ezt mintha már mondtam volna. Tudom, nem itt, nem ma este. Mindegy. Akarják látni a saját leépülésüket? Nem fogják. Volt egy barátom, aki azt mondta, ha látod, hogy kezd elszaladni velem a ló, lőjél le. És amikor le akartam löni, azt mondta: hát te mit képzelsz magadról? Szóval az emberi élet nem szól semmiről. Képtelenek vagyunk bármire is emlékezni. Mintha mindig színházat játszanánk, folyamatosan igyekszünk azt tenni, amit kellene, miközben kurvára nem az van! Ágyó.